

Dansk Kunstblad.

Udgivet af Kunstsforeningen. Redigeret af F. C. Hillerup.

Andet Bind.

Løverdagen d. 27. Januar 1838.

№ 29.

Thorvaldsens Museum.

Den i Generalforsamlingen den 21de Juni 1837 valgte Committee for Oprettelsen af Thorvaldsens Museum kundgjorde, under 18de Juli næstefter igjennem de offentlige Blade, at der til den Tid var af 8195 Subsisterende tegnet Bidrag til Velob omrent 61,600 Rbd., at man fandt det rigtigt saasnart som muligt at begynde med Indcasseringen, at man, uden endnu at kunne giøre noget bestemt Overslag over hvad Udførelsen af Forehavendet vilde koste, turde antage, at naar der især toges Hensyn til hvad der var nødvendigt til Udførelsen, maatte Resultatet af Subscriptionen ansees for at være tilfredsstillende, og — at Committee ikke skulde undlade fra Tid til anden at afslægge Beretning om Foretagendets Fremgang.

I Folge heraf meddeles herved, efter Committees Beslutning og paa dens Begne, Folgende:

1) Efter de senere indkomne Listen ere Bidragene foregode med omrent 1900 Rbd., nemlig:

fra Kjøbenhavn	408 Rbd.
— Sjælland (udenfor Kjøbenhavn)	108 —
— Fyen	21 —
— Lolland og Falster	20 —
— Jylland	282 —
— Slesvig og Holsteen	154 —
scerfikt fra Altona	916 —

saa at den hidtil beloyede Sum bliver 63,500 Rbd.

Deraf udgiøre Bidragene for eengang 29,900 Rbd.
og de trearige Bidrag 33,600 Rbd.,
hvoraf det første Aars Tilskud er 11,200 —

41,100 Rbd.

naar herfra drages 4,400 —

hvilke de Paagielende have for-
beholdt sig at erlægge, naar Fore-
tællelsen af Planen nærmede sig,

saa blev 36,700 Rbd.

den Sum, hvormed Opkærvningen skulde begynde.
Efter Beretning fra Dr. Justitsraad Stæger,

som velvilligen har paataget sig denne vidtloftige Indcassation, er indkommet og gjort rentebærende:

27,000 Rbd.

under Indcassinging 7,200 —

hos adskillige Subscribenter, som

have ønsket Udsættelse, henstaae 2,500 —

udgiøre ovenmelde 36,700 Rbd.

2) Et henimod Slutningen af forrige Aar hertil indløbet Brev fra Thorvaldsen ytreer han, at den Virksomhed, hvormed man i hans Fædreland imødekommer hans Yndlingsønske, opmuntrer ham til at angribe Tingen med fornyet Iver, og derfor vilde det være ham sørdeles behageligt, dersom der i dette Føraar kom et Skib til Livorno, da han er især med at pakke ind, og agter at assende tillige en stor Deel af sine Malerier; at han mere og mere indseer, hvor nødvendig hans Nærvoerelse er i Kjøbenhavn for den endelige Afgang af hans Anliggender, og at han haaber snart at læse det Øste, hvis Opsyldelse kun alt for længe er utsat.

Bed samme Lejlighed erkærer han om en af Architect Bindesbøll i Rom, efter Thorvaldsens Opsordring, udkastet Tegning til et Museum, at dette Project — efter hvilket Bygningen vilde blive 120 Alen lang, 27 Alen dyb og 23 Alen hoi til Taget — behager ham, og at han overhovedet ønsker Indretningen saa simpel som mulig.

Uagtet Committee ikke for nærværende Tid kan tage noget sørregent Hensyn til det nævnte Udkast, stadsfæstes dog ved denne Thorvaldsens Erklæring den foreløbige Beregning: at en Sum af omrent 100,000 Rbd. vil være tilstrækkelig til Foretagendets Yverksestelse. At denne Sum vil til rette Tid vorde tilveibragt, derom bør man ikke nære nogen Twivl.

3) Endeligen kan man glæde Kunsts Venner med den Efterretning, at det Kongelige Academie for de skjonne Kunster har, efter Hans Majestæt Kongens Befaling, i forrige Maaned tilskrevet Thorvaldsen, at en Fregat, der muligen til Føraaret skal udgaae til Kryds- og Øvelses-Doure, vil kunne anløbe

Livorno for at modtage de Sager, som han ønsker at hidsende.

Idet vi anbefale Sagens videre Fremme til Enhvers Understøttelse, som interesserer sig for samme paa Kunsts og Fædrelandets Begne, bringe vi i behagelig Grindring, at Bidrag, eller Anmeldelser om samme, kunne indsendes til medundertegnede Collin i ufrankerede Breve.

København d. 23de Januar 1838.

Collin. H. U. Clausen. J. Thiele.

Billedstormeriet i Strasburg.

I Johan Frieses „neue vaterländische Geschichte der Stadt Straßburg“ etc. finder man nogle specielle Beretninger om de Mishandlinger, som den franske Revolution i sine Udskejser tillod sig mod de dervede Monumenter, og som toge deres Begyndelse i Republikens andet Åar den 4de Frimaire (25 November 1793). Det turde muligt ikke være uden Interesse at betragte Ødelæggelsernes Historie, som danner et meget eindommeligt Capitel af den almindelige Kunsthistorie, noget noiere under deres særegne Forhold, efter deres forskellige Aarsager o. s. v. Et ikke uvigtigt Bidrag hertil leverer det ovennævnte Værk, hvorfaf vi ville uddrage adskillige Steder, som have Hensyn hertil, i den Formening, at dette Blads Læsere sympathisere med vor Interesse for denne Gjenstand.

Efterat man havde proclameret Fornuft-Religionen, beroet Kirkerne deres Prydels, og borttaget alle Metalsager, Lysekroner, Lampetter, Billeder, Kalke, Kander, Tade, Altarklöder og præstelige Gevandter eller hvad der ellers var af noget Værd, kom det først til den egentlige Billedstormen i og uafor Kirkerne, saavel i Staden som paa Landet. Alle Gjenstande, som havde Hensyn til Religionen eller mindede om den gamle Forsfatning, blev skaffede tilhude; ja selv Korset, som thronede paa Kirkestaarnenes Spidse, blev med stor Moje og Bekostning nedkastet. Istedetfor dette opplantede man igjen Blodregeringens Tegn, den røde Hue, hvilket ogsaa fekete paa vort høje Münstertaarn; dette, med Livsfare forbundne Arbeide kostede Byens Kasse 2,991 Livres.

Paa alle Huse, Porte, Broer, Gravmæler,

Jernovne, i Bøger, paa Tavler, og hvor der ellers fandtes Eller, Vaaben, Billeder, Indskrifter m. m. blev slige Ting ødelagte, ligesom ogsaa alle tydte skrevne Skildter, thi det tydste Sprog var barbarisk — Tyrannernes Sprog! Overken den værerdigste Oldtid eller de sjeldneste Kunstværker blevet skaanedet. Nej undgik Marschallen af Sachsens prægtige Gravminde Vandalernes Hammer og Meisel. — I blandt de Indskrifter, som blev borttagne ved Messelen paa Byens Porte, er især den paa den udvendige Side af den indre Rue paa Jødeporten mærkelig. Der stod paa den ene Side „Prædio civibus“ (Til Børn for Borgerne) og paa den anden „Terrori hostibus“ (Til Skræf for Fjenderne). De første af disse Ord blev udslettet, men de andre blev bibeholdt, fordi man vilde behandle Strasburgerne som Fjender. Og alene denne Ødelæggelse af Vaaben, Indskrifter og alle Feudaltegn kostede Communen 3,058 Livres.

Den værerdige Domkirke blev mest skændet. Under ovennævnte Datum (4de Frimaire) befalede St. Just og Lebas Municipalitetet at lade alle dervede Steenbilleder nedrive i den korte Tid af otte Dage. Municipalitetet modsatte sig vel, idet det beraabte sig paa en Lov, som bod at opbevare alle Kunsthager og Minder fra Oldtiden, men da Representanterne holdt fast ved deres engang givne Beslutning, maatte Bestyrerne adlyde. Men Münsterens Statuer varer forstørredelsen ubevægelige, med Bygningen sammenhængende Figurer, og i en saa stor Mengde, at man ikke noksom kunde beundre vore Forsædres uhyre Flid, der havde sysselsat sig over 400 Åar med at opføre og udsmykke denne Kirke. De moderne Vandaler stodte derfor paa uovervindeelige Hindringer ved Lemlestelsen af dette herlige Monument, da det var dem aldeles umuligt at tilintetgjøre alle disse Billeder. Nogle undgik derfor deres Raseri, paa Andre tog man Ansigtet bort med Meisel, og lod det Øvrige staae. Disse mishandledede Figurer ville endnu efter Århundreder overbevise de kommende Slægter om Sandheden af det attende Århundredes Barbary.

Med Lewningerne af de sonderlemmede Figurer forbedrede man Gaderne i Krautnau, som ikke ere brolagte. Vor for tidligt afdøde Professor Herrmann har opstillet nogle Fragmenter deraf i det offentlige Bibliothek, og ledsgaget dem med passende Bemærkninger. Ogsaa de skjonne malede Binduer skalde sonderlaaes og erstattes ved andre; da imid-

lertid Saglyndige ansloge Omkostningerne til en uhyre Sum, opgav man denne Ødeleggelse. Saa høiligt det end smertede de gode Strasburgere at see dette verdensberømte Kunstværk saaledes vanhelliget, uden at turde ytre den mindste Misbilligelse, maatte de dog lide en endnu større Krenkelse, da de blevne indbudne til en Subscription, som skulde ansees for en patriotisk Gave, hvormed Omkostningerne ved denne vandalske Handling skulde dækkes. For ikke at blive arresterede som Mistenkte, maatte de ogsaa finde sig heri, og sammenkjøde en Sum af 34,406 Livres. Domkirkens Mishandling kostede omtrent 2,000 £., og den nye Friheds-Statue tilligemed nogle Forziringer paa Portalet 5000 Livres. Teter el fra Lyon androg endogsaa paa at nedrive Pyramiden paa Taarnet indtil Voegterpladsen. Denne Motion blev rigtig nok kun understøttet af et eneste Medlem af Raadet, men erholdt derimod Repræsentanternes Bisald i hoi Grad og det af den Grund, at Strasburgerne saae alt for stolt op til denne Overtroens kunslige Pyramide, som bestandigt erindrede dem om deres forrige Vildefareller. Der var altsaa intet Undet i Veien for den virkelige Udsorelse end de store Vandkligheder og Omkostninger; uden denne Omstændighed vilde man ligesaa vist have ødelagt dette i sit Slags eneste Oldtidsminde som Steen-Prædikestolen, som vore Forfædre havde opført til Gre for den fromme og frimodige Doctor Geiler.

Nogle Maaneder efter, den 7de Thermidor blev dette Forslag nok engang bragt paa Bane af det nederrhinske Departements Bestyrere, og udstrakt til alle Kirketaarne i hele Landet; kun de ved Rhinen skulde staanes, som i Krigstid kunde tjene til at sagttage Fjenden. Man seer heraf, at vore nye Vandaler søgte at gjøre Ødeleggelsen saa almindelig og fuldkommen som det var dem muligt. Dog denne Gang kom den niende Thermidor (Robespierres Falb) for hurtigt paa dem, og hindrede dem i Udsorelsen af deres skændige Forehavende."

Kunstforeningen. (Udstilling.)

Vorsdagen den 18de Januar vare følgende interessante Kobberstik udstilledes: 1) Tizians Datter, skulpet 1835 af Joseph Gaspar efter et Maleri af Tizian. Man betragter med Velbehag dette vakkre

Arbeide, som vistnok gjengiver den unge Piges naive Physiognomie og yppige Former, men ikke den store Mesters klare, usorlignelige Kjodfarve. Dette Stik vækker Længsel efter at see Originalen. 2) Familien fra Abbotsford, malet af Wilkie, skulpet af Graves. Her have vi et Stik efter en af Englands berømteste Malere, og kunne ved første Dækast see, at det Hele hører et ægte britisk Præg. Physiognomierne, Tegningen, Udrykket, ja selv Snittet af Klæderne er gjengivet paa den særegne nationale Maade, som alene tilhører Englelanderne, der baade ere et frit Folk og tillige Slaver af fashion og Etiquette, selv i deres Kunstværker. Forresten finde vi Anordningen af det Hele meget naturlig og smuk. Walter Scott sidder ned, og synes at underholde sig med en ældre Mand og et Par unge Mennesker, hvilke Sidste vi antage for at være Digterens Sonner, medens hans flinke Bir, med Hat paa Hovedet og et Noglenippe i Haanden, falder et Par, med Spande og Baller belæssede Piger til Dagens huuslige Syuler. 3) Den hellige Amalia, Dronning af Ungarn, skulken ester et Maleri af P. Delaroche ved Mercury. Dette nydelige Blad hører sikkert til det Fortroligste, der i den nyere Tid er blevne udført i en saa lille Maalestok. Den fromme Dronning kneler, omgiven af sine Døtre og en Hofs dame, for et Helgenbillede, som hun bringer et Offer af friske, dustende Blomster. Det er lykkedes den talentfulde Kunstner Mercury i dette mesterlige Stik at gjengive den yndige, barnlige Frimhed, som er udbredt over Originalen. 4) Edvards Sonner, malet af Delaroche, skulket af Prudhomme. Dette Stykke er meget forskelligt fra Hildebrandts Composition ester samme Sujet, som vel er de fleste af vore Læsere bekjendt fra en Udstilling i Kunstforeningens Locale i afgigte November. Den tydste Kunstner har fremstillet de ulykkelige Kongesonner sovende i hinandens Arme; de see folgelig ikke de ved Sengen staende Mordere, som nu kunne saa meget hurtigere indvie dem til den evige Hvile, uden at martres af deres Taarer og Hammerkrig. Paa den franske Malers Stykke seer man dem sidde paa Sengen. Den Aeldste med et flovt, resigneret, halv fortrædeligt Physiognomie, stotter sig paa den yngre Broders Skulder, og synes hverken at kende Frygt eller Haab mere. Den Yngste, som holder en Bibel i Haanden, hvori han har læst for at troste sig og Broderen, vender med Forsærdelse i Øjet sit smukke barnlige Ansigt om til Siden, da han hører Noget nærmere sig, hvilket ogsaa den lille lyttende Hund

bekræfter. Men Morderne selv seer man ikke; dog Bissheden om deres Nærhed taler af den yngste Prindses Blit, og gør maastee et endnu mere rystende Indtryk end Synet af hine Menneskehedens Aflukum. Interessant i høieste Grad er det imidlertid at betragte den sørdeles forskellige Maade, hvorpaa to af vor Tids udmærkede Malere have opfattet og udført samme Sujet. 5) Borgemester van der Werffs Standhaftighed under Leydens Belæring, malet af G. Wappers, stukken af Ferdinand Lherie. Drevne af Hungersnød og al den øvrige Glendighed, som en haard og langvarig Belæring medfører, rebellere Borgerne og Garnisonen imod ham, og fordre, at han skal capitulere med Fjenden. Svaret lyder: „Der er min Haarde! I kunne dræbe mig, men jeg overgiver mig aldrig“. Stikket er i den bekjendte blode Tuskmæner, men Compositionen er ret charakteristisk. Borgemesterens Stilling er fuld af rolig Verdighed, som danner en effektfuld Contrast til de blege, magre, forvildede Ansigtter omkring ham og de paa Gaden liggende Døde og Døende. 6) Løvejagten af Horace Vernet, stukken af Jazet. Ideen i denne Composition synes os at være følgende: Nogle africanske Jægere have revet et Par Løveunger, men ere paa deres Flugt blevne opsporede af de Gamle, som, rasende over Tabet af deres Ingel, have indladt sig i en fortvivlet Kamp med disse velbevæbnede Personer. Den gamle Løve ligger dodelig saaret paa Jorden, og har kun faa Dieblikke tilbage, men Lovinden farer med et vildt Spring modigt ind paa Jægerne, hvorfra en er skyret med sin Hest, og fyrer sin Pistol af paa Dyret, som ligeledes trues med Doden af de Andres Flintter og Kastespyd. En Neger, som sidder med begge Underne paa en Kameel, er ifør med at flynge den ene ud imod Moderen, for at dæmpe hendes Raseri. Der er et overordentligt Liv i dette Stykke saavel som i det følgende: 7) Bildsvinejagten, ligeledes malet og stukket af Vernet og Jazet. Paa dette Stykke er Selkfabet ikke ublandet africansk, men bestaaer af Maurer, Kablyer og Transke, som i det høie Græs stode paa nogle Bildsvin, hvorfra et seger rasende ind paa en Hest, som steller med sin Ryter, der glider bag af, og i sin Skæk griber sat i en anden Hests Manke for at redde sig. En elegant kledt Maurer fyrer sin Pistol af paa det glubende Dyr, som tillige angribes af en meget stor Hund. 8) Raphaels

Madonna i Palladset Bridgewater, stukken af Lorichon. Denne yndige Composition er giengiven med Klærhed og Følelse i et smukt Stik. 9) De hellige tre Kongers Tilbedelse, stukken 1831 efter et Maleri i Gouache af Raphael. I denne simple, naive Composition seer man endnu Peruginos Discipel. Det hele Billed er omgivet med en phantastisk, smagsfuld Ramme af Arabesker, Satyrer og Søheste. I de to øverste Hjørner findes to Sibyller, og i de nederste en Helgen og en Helgeninde. 10) Madonna med Basreliefet (saakaldet af et paa Stykket anbragt Basrelief) af Leonardo da Vinci. Madonna sidder med et i Sandhed himmelst Barn paa Skjødet; den deilige lille Jesus kærtegner den lille Johannes, der folder sine Hænder med det reneste, barnlige Udtryk af Fromhed i sine Træk. Denne yndige Composition er smukt giengivet af Kobberstikkeren. Især er Jesusbarnet behandlet med stor Delicatesse. 11) Christus i Gethsemene, malet af Correggio, stukken af Cousins. Stikket er i den bekjendte blode Maneer, hvor det ikke regnes saa noie med Contourerne, men Compositionens Skønhed lyser dog igjennem. Originalen er i en engelsk Privatmands Gie, og altsaa udentvivl kun tilgjengelig for Husets Venner. 12) Madonna del San Francesco, stukken efter Correggio's Original i det Dresdener Gallerie af Peter Lütz. Denne velbekjendte Composition, der saa ganske udtales sin Mesters Blidhed og fromme Sind, er heller ikke fri for de ciendommeligt formede Munde, som man finder paa hans andre Arbeider. Men hvad der af dette Billed er blevet os klart, er, at ingen Kunster, naturligvis med Undtagelse af Raphael, har malet saa himmelske, barnlige, svævende Engle som Correggio. — Foruden disse Bladé vare endnu tre colorerede Lithographier af Neumann fra Königsberg udstillede.

Literatur.

Antike Bildwerke, zum erstenmale bekannt gemacht von Eduard Gerhard. Erste Centurie, fünftes Heft und zweite Centurie erstes Heft oder Tafel Nr. 81. — 120. gr. Folio. Bey Cotta. Preis 6 Rthlr. 8 Gr.

København. Forlagt af Universitets-Boghandler C. A. Reitzel. Trykt hos Pianco Juno.